

De Minister voor Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Drs. R.W. Knops
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp
Toezending oordeel 2020-9

Datum
21 februari 2020
Ons kenmerk
2020/0018/AvD/KK/LR

Geachte heer Knops,

Het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College) informeert u hierbij op een recent oordeel over de toegankelijkheid van een schoolgebouw (2020-9). Ik richt mij met dit oordeel tot u vanwege uw verantwoordelijkheid voor bouwregelgeving. Tevens breng ik de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media op de hoogte van het oordeel. In deze brief schets ik kort de feiten van de zaak, het toegepaste wettelijke kader en het oordeel. Tot slot benadruk ik het belang van bouwregelgeving voor het realiseren van toegankelijke schoolgebouwen.

De feiten van de zaak

Een leerling van het Michaël College is rolstoelgebruiker. Sinds schooljaar 2017-2018 volgt de leerling onderwijs op de betreffende middelbare school. Het Michaël College is één van de drie scholen die is gevestigd op De Campus. De Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omgeving is het bevoegd gezag van deze drie scholen. De drie scholen hebben ieder hun eigen gebouw en zijn met elkaar verbonden via inpandige 'loopbruggen'. De leerling in de rolstoel kan de toegangsdeur van het schoolgebouw niet zelfstandig openen. Gevolg is dat zij vaak een tijdje moet wachten tot iemand anders de deur voor haar opendoet: een medeleerling, de chauffeur van het leerlingenvervoer of een personeelslid van de school. Op de eerste schooldag in 2017 hebben de ouders van de leerling de school gevraagd om doeltreffende aanpassingen, zodat hun kind zelfstandig de school kan betreden en verlaten. Eind december 2019 laat het bevoegd gezag een elektrische bediening aanbrengen aan de binnen- en buitenzijde van de centrale toegangsdeur tot de centrale receptie van de campus. Van daaruit is ook het gebouw van het Michaël College bereikbaar.

Op de loopbrug richting het Michaël College bevinden zich branddeuren die niet altijd open staan.

Gesloten branddeuren hinderen het zelfstandig betreden en verlaten van het schoolgebouw voor de leerling in de rolstoel.

Toegepaste wettelijke kader

De juridische vraag die bij het College ter beoordeling voorlag was of Stichting Katholieke Voortgezet Onderwijs Breda en omgeving heeft voldaan aan de verplichting uit de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ) bij het verrichten van een doeltreffende aanpassing.

Oordeel met toelichting

De Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omgeving heeft volgens het Collegeverboden onderscheid gemaakt jegens de leerling op grond van handicap of chronische ziekte.

De onderwijsinstellingen zijn gehouden om naar gelang de behoefte doeltreffende aanpassingen te verrichten, tenzij deze voor hen een onevenredige belasting vormen. Een doeltreffende aanpassing dient binnen een redelijke termijn plaats te vinden. De Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omgeving heeft meer dan twee jaren nodig gehad om een stap te zetten richting het realiseren van de gevraagde aanpassingen. Vervolgens is de gezette stap onvoldoende doeltreffend omdat de leerling nog steeds geen ongehinderde toegang tot het Michaël College heeft. Het College komt tot de conclusie dat de Stichting zich onvoldoende heeft ingespannen om de gevraagde aanpassingen binnen een redelijke termijn te treffen.

Relevantie bouwregelgeving voor toegankelijke schoolgebouwen

De reden waarom het College dit oordeel onder uw aandacht brengt is de volgende. Het schoolgebouw van het Michaël College op de Campus is drie jaar geleden gebouwd en gerenoveerd. Daarbij is volgens de Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omgeving voldaan aan de eisen van het Bouwbesluit 2012. De Stichting leefde dan ook in de veronderstelling dat het schoolgebouw voldoende toegankelijk zou zijn leerlingen en andere personen met diverse mobiliteitsbeperkingen, zeker omdat het daarmee in het licht van de verplichtingen die op de scholen rusten ingevolgde de Wet passend onderwijs terdege rekening wilde houden. De casus waarover het College nu heeft geoordeeld laat echter zien dat zich - ook bij zo'n vernieuwd schoolgebouw dat is aangepast met inachtneming van de toegankelijkheidsregels zoals opgenomen in het Bouwbesluit - nog steeds toegankelijkheidsproblemen kunnen voordoen voor leerlingen die gebruik maken van een rolstoel.

Het College is zich ervan bewust dat het Bouwbesluit bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zal worden vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving en dat in het kader daarvan ook is stilgestaan bij enkele kwesties rondom de toegankelijkheidseisen waaraan gebouwen moeten voldoen.

Het valt het College echter op dat de normen over de toegankelijkheid van gebouwen voor mensen met een functiebeperking (waaronder rolstoelgebruikers) zich voor wat betreft het bieden van een vrije verkeersroute lijken toe te spitsen op de afmetingen van deuren, doorgangen, liften en dergelijke en op het ontbreken van obstakels (bijvoorbeeld drempels). Het Bouwbesluit en de toelichting daarop gaan niet - althans niet expliciet - in op het aspect dat mensen met een functiebeperking zoveel mogelijk in zelfstandigheid (toegangs)deuren moeten kunnen openen. Vanuit het in het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (hierna: VN-verdrag handicap) neergelegde principe van persoonlijke autonomie voor mensen met een functiebeperking is het echter juist erg belangrijk dat ook oog is voor dit aspect van toegankelijkheid. De situatie waarover het College in deze zaak oordeelt, laat zien dat er in de uitvoeringspraktijk behoefte is aan meer duidelijkheid op dit punt. Deze verduidelijking acht het College in het bijzonder van belang als het gaat om de toegankelijkheidseisen bij schoolgebouwen. Het College wijst er in dit verband op dat artikel 24 van het VN-verdrag handicap de verdragsstaten verplicht om toe te werken naar een inclusief onderwijssysteem waarin leerlingen met een handicap op basis van gelijkheid toegang hebben tot het algemene basis- en voortgezet onderwijs. Het College benadrukt dat een inclusief onderwijssysteem alleen gerealiseerd kan worden in schoolgebouwen die voldoende toegankelijk zijn. Het College roept u dan ook op te bezien op welke manier deze nadere duidelijkheid kan worden geboden.

Mocht u daaraan behoefte hebben, dan is het College uiteraard van harte bereid om deze brief nader mondeling toe te lichten. Voor vragen kunt u contact opnemen met Katja Korte, senior beleidsadviseur via k.korte@mensenrechten.nl.

Met vriendelijke groet,

Mr. Adriana C.J. van Doijeweert
voorzitter

Bijlage: Oordeel 2020-9